

Independència i punts euclidians

El Govern central del PP ha mostrat reiteradament que l'actual procés polític de Catalunya li ve molt gran. El seu president està situat als antípodes d'un estadista. En el si del Govern central preval una cultura administrativista, de mera aplicació d'unes lleis clarament superades pels fets polítics, socials i culturals desenvolupats a Catalunya en els últims anys. Es tracta d'un govern que no té capacitat ni tan sols per definir bé el problema. I encara menys per plantejar mesures encaminades a resoldre'l. Sembla viure en una granja d'estruços. La manca d'intel·ligència emocional resulta flagrant. Sovint fins i tot la manca d'intel·ligència a seques. Se li podria aplicar la frase que el físic neozelandès Ernest Rutherford va dir d'un alt càrrec que mostrava ínfules de creure's important: "És com un punt euclidià: té posició, però no magnitud".

Aquesta incapacitat política i analítica no resulta massa estranya atesa la cultura política que travessa els dos principals partits espanyols. Una cultura jeràrquica, afrancesada, jacobina de l'Estat amb un refús quasi genètic del pluralisme nacional de la societat. Difícilment es podrà solucionar una qüestió que mostra un profund dissens històric i polític enfocant-la merament des d'unes lleis estatals que són precisament bona part del problema. PP i PSOE són partits

antiquats, tant en termes liberal-democràtics com en termes nacionals i culturals. I hi ha indicis que Podem comparteix part d'aquesta mateixa cultura. A Catalunya, Podem i PP són els únics partits significatius que tenen la seva direcció fora del país, tota la resta la tenen a Catalunya. Progressisme antic? Sucursalisme populista? Lerrouxisme del segle XXI? Els partits espanyols operen en un "Estat de dret tort", un Estat de dret degradat per alts índexs de corrupció; manca de separació de poders; frau fiscal que dobla la mitjana europea; incompliments constants dels acords; marginació sistemàtica d'inversions territorials; refús al pluralisme; finançament que implica un dèficit fiscal de més del 8% del PIB a Catalunya; implicació de ministeris en pràctiques arbitràries de difamació; aquiescència en casos de negligència com Bankia i Castor.

A Catalunya, el 9-N ha representat un canvi d'escenari malgrat totes les limitacions imposades per l'Estat (Govern, Corts, Constitucional, Fiscalia). De fet, ha estat la primera vegada en 300 anys que els ciutadans han votat sobre la independència del país. Es diu aviat. L'èxit d'organització i de participació suposa un punt de no-retorn, tant en les idees i els valors democràtics com en les actituds i les perspectives de futur. A partir del 9-N hem entrat en una nova etapa. El canvi de paradigma resulta clar. En els darrers anys s'havia produït una desconexió mental per molts ciutadans res-

pecte al món polític i cultural espanyol, però ara s'ha iniciat una desconexió més profunda, més institucional, més sistemàtica.

Les properes eleccions al Parlament seran especials. Substituiran el referèndum que l'Estat no permet, en contrast amb altres democràcies plurinacionals més civilitzades (Regne Unit, Canadà). Resulta d'una importància cabdal que la classe política catalana i el proper govern mostrin estar a l'alçada de la situació, oferint lideratge intern, projecte compartit i acció internacional.

Una sola llista transversal i unitària no resulta possible per la composició electoral i dels partits a Catalunya

Els partits catalanistes també han de mostrar que no són mers punts euclidians. Han de mostrar que tenen "magnitud", congruent amb el moment històric actual.

Des de la perspectiva independentista les eleccions estaran presidides per dos objectius: establir un resultat favorable que sigui entès nítidament per la col·lectivitat internacional, i maximitzar el nombre de vots i d'escons al Parlament. I aquesta maximització requereix dues condicions: que tots els independentistes se sentin còmodes en el

moment de votar una llista concreta, i que es capti un nombre important de vots del grup de ciutadans encara indecisos (i que poden ser decisius).

Catalunya és un dels països europeus més plurals –més que, per exemple, Noruega, Àustria o Portugal–. Els partits expressen i canalitzen aquest pluralisme vers les institucions. Comptat i debatut, crec que una sola llista transversal i unitària no resulta possible atesa la composició electoral i dels partits a Catalunya. El país és molt plural per presentar només aquesta opció. Crec que potser resulta més convenient la presentació de dues llistes (més llistes faria perdre nitidesa al resultat). Una podria agrupar votants de CiU, ERC ex-PSC, mentre que l'altra podria maximitzar votants de la CUP, ICV, Procés Constituent. Ambdues poden treure vots també de l'abstenció.

La qüestió del què no constitueix el problema de la independència. El país té recursos humans i materials per constituir una democràcia de qualitat adequada als nous temps, amb altes cotes de benestar, i oberta i solidària internacionalment tant en termes socioeconòmics com culturals i nacionals. Estic convençut que ens en sortiríem amb nota. La qüestió clau segueix sent la del com arribar-hi. En aquest moment del partit no es poden cometre errors. El sobiranisme està guanyant la batalla de la legitimitat interna, però li queda per guanyar les de la facticitat i la legitimitat internacional.●